

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye coğrafyası kültür ve dil çeşitliliği açısından zengin olmasına rağmen uygulanagelen politikalar nedeniyle birçok otoktan halk tarih sahnesinden silinip gitmiştir. Bugün varlığını sürdüren halkların varlıklarını koruyup sonraki kuşaklara aktarmasının yolu anadilin eğitim dili olarak kullanılmasından geçmektedir. Buna rağmen 2017 – 2018 eğitim ve öğretim yılı da anadilde eğitim hakkı tanınmadan başlamıştır. Bu nedenle anadilde eğitim alamayan çocukların okullarda yaşadıkları pedagojik ve psikolojik sorunların tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Lezgin BOTAN

Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de 2017-2018 eğitim ve öğretim yılı başlarken anadilde eğitim temel bir sorun olarak varlığını hâlâ sürdürmektedir. Buna bağlı olarak anadilde eğitim alamayan öğrencilerin yaşadıkları pedagojik sorunlar da büyümektedir. Çünkü anadilini eğitimde kullanamayan çocuklar okula başladıkları anda hem dersleri hem de Türkçeyi öğrenmekle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bunun sonucunda kendini ifade edemeyen çocuklarda ortaya çıkan güven kaybı zamanla çocukların eğitim sürecinden kopmasına neden olmaktadır. Diğer taraftan Türkçe bildiği halde anadilinde eğitim alamayan çocuklar da doğal asimilasyona maruz kalarak kültürel ve kimliksel kayıp yaşayıp psikolojik sorunlarla karşı karşıya kalabilmektedirler.

Dünyanın birçok ülkesinde gerçekleştirilen bilimsel çalışmalarla da anadilde eğitimin çocukların pedagojik gelişimine önemli oranda katkı sağladığı görülmüştür. Yapılan araştırmalar, anadilinde eğitim alan çocukların öğrenme yetisinin geliştiğini ve diğer dilleri daha kolay öğrenme becerisi kazandığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle farklı dillerin varlığını inkar edip onları dışlayan “Tek dil, tek millet” ideolojisini hızla terk eden ülkeler bilimsel, çağdaş ve demokratik değerler üzerinde gelişme kaydetmişlerdir. Bugün Birleşmiş Milletler (BM) üyesi 194 ülke içinde 113 ülkenin birden çok resmi dil kullanması ve İngiltere, İspanya, Almanya, İsveç vs. ülkelerin anadilde eğitime yer vermesi de bunu göstermektedir.

Buna karşın anadilde eğitimin yasal güvenceye alınarak verilmediği ülkelerin uluslar arası değerlendirme programlarındaki sıralaması ibret veridir. Bugün Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü’nün (OECD) açıkladığı PISA sonuçlarına göre okuma becerileri kategorisinde Türkiye 72 ülke içerisinde 50’nci sırada, her yıl ülkelerin İngilizce konuşma becerilerini ve dil öğrenme yeteneklerini yayınlayan uluslar arası bir kuruluş olan Education First sonuçlarına göre ise Türkiye 72 ülke arasında 51’inci sırada yer almaktadır.

Özellikle bu sonuçların Kürtlerin yaşadığı bölgelerde daha kötü olmasının en temel nedeni Kürt çocukların anadilde eğitim hakkından yoksun bırakılmasıdır. Bilimsel araştırmaların da ortaya koyduğu üzere anadili eğitim dilinin dışında tutulan öğrenciler; gelişim sürecinin bir dönemini yitirme, sosyalleşmede eksiklik, kimlik bozulması, kültürel değerlerine katkıda bulunmama, çevreden izole olma, güvensizlik duygusu, kendisi ile ilgili konuşmaları olumsuz değerlendirme, uyumsuz olma, ötekileştirilme ve dışlanma, okul programını geriden takip etme, öğretmeni anlayamama ve kendini ifade edememe, alay konusu olma ve hor görülme gibi olumsuz durumlar yaşayabilmektedir.

Türkiye coğrafyasında bugün de canlılığını koruyan tek kimlik esasına dayalı politikalarla karşı Kürtlerin (Kurmanç, Zaza) başta olmak üzere Lazların, Çerkezlerin, Asuri – Süryani – Keldanilerin ve Mihellemilerin siyasal ve toplumsal alandaki temel talepleri arasında anadilde eğitim hakkı yer almaktadır. Bu temel hak talebi karşısında AKP hükümetinin cevabı ise Kürtçe anadilde eğitim veren okulları ve kreşleri, Kürt dili çalışmaları yapan İstanbul Kürt Enstitüsü ve Kürdi Der’i kapatmak, Kürtçeye katkı sunan akademisyenleri ihraç etmek ve Kürtçe öğretmenleri atamamak oldu. Buna karşın büyük bir reform olarak lanse edilen seçmeli Kürtçe dersleri ve Kürtçe yayınlar ise sembolik olmanın ötesine geçememiştir.

Türkiyeninbiyokültürel çeşitliliğini koruyup güçlendirmesi, toplumsal barışını sağlaması, çocukların eğitim hakkından tam olarak yararlanması, daha başarılı olmaları için

anadili temelli çokdilli eğitim hayata geçirilmelidir. Bununla birlikte pedagojik ve psikolojik bağlamda yaşanan birçok sorunun çözümünü de beraberinde getirecektir. Bu nedenle anadilde eğitim alamayan çocukların okullarda yaşadıkları pedagojik ve psikolojik sorunların tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.